

Prædiken til 20. søndag efter trinitatis Matt. 21, 28-44

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Men hvad mener I? En mand havde to sønner. Han gik hen til den første og sagde: Min søn, gå ud og arbejd i vingården i dag. Men han svarede: Nej, jeg vil ikke! Bagefter fortrød han og gik derud. Så gik han til den anden søn og sagde det samme til ham. Han svarede: Ja, herre! men gik ikke derud. Hvem af de to gjorde deres fars vilje?« De svarede: »Den første.« Jesus sagde til dem: »Sandelig siger jeg jer: Toldere og skøger skal gå ind i Guds rige før jer. For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham. Og skønt I så det, angrede I heller ikke bagefter og troede ham. Hør endnu en lignelse! Der var en vingårdsejer, som plantede en vingård og satte et gærde om den, og han gravede en perse i den og byggede et vagttårn. Han forpagtede den bort til nogle vinbønder og rejste udenlands. Da høsttiden nærmede sig, sendte han sine folk til vinbønderne for at få sin høst. Men vinbønderne greb hans folk, og én pryglede de, en anden dræbte de, og en tredje stenede de. Han sendte nogle andre folk, flere end første gang, men de gjorde det samme ved dem. Til sidst sendte han sin søn til dem, for han tænkte: De vil undse sig for min søn. Men da vinbønderne så sønnen, sagde de til hinanden: Det er arvingen.

Kom, lad os slå ham ihjel og få hans arv. Og de greb ham og smed ham ud af vingården og slog ham ihjel. Når nu vingårdens ejer kommer, hvad vil han så gøre med de vinbønder?« De svarede ham: »Et ondt endeligt vil han give de onde og overlade vingården til andre vinbønder, som vil give ham høsten, når tiden er inde.« Jesus sagde til dem: »Har I aldrig læst i Skrifterne: »Den sten, bygmestrene vragede, er blevet hovedhjørnesten. Det er Herrens eget værk, det er underfuldt for vore øjne?« Derfor siger jeg jer: Guds rige skal tages fra jer og gives til et folk, som bærer dets frugter. Og den, der falder over denne sten, bliver kvæstet, men den, som stenen falder på, vil den knuse.« Matthæusevangeliet 21,28-44

Det er jo en både grotesk og modbydelig historie, den sidste her af de to lignelser, som Jesus fortæller i dag. Om disse vinbønderne, som har forpagtet en vingård, og som så mishandler vingårdsejerens tjenere; og da han til sidst sender sin søn til dem, så slår de sønnen ihjel! Og helt ”sort” bliver det, når vi hører, hvordan disse arbejdere regner med, at når de nu slår arvingen ihjel – så kan *de* nok få arven! Hvor naiv har man lov at være?

Det kræver jo ikke den store indsigt og visdom at tolke lignelsen derhen, at vingårdsejeren er et billede på Gud. De onde vinbønder, det er folkets ledere, farisæerne og de skriftkloge, som Jesus jo så ofte var på kant med. Og sønnen som myrdes – ja, det kan jo kun være Kristus selv; han som fortæller historien. Faktisk skal vi kun et enkelt vers længere frem i bibelteksten, i forhold til hvad vi lige har læst, før ypperstepræsterne og farisæerne begynder lægge planer om at få skaffet Jesus af vejen.

Det kom til at gå Jesus præcis som i denne modbydelige historie, hvor vingårdsejerens søn blev myrdet på bestialsk vis. Nu er vi jo her i Haurvig Kirke vant til at kigge op på billedet, som minder os om dette modbydelige, som lignelsen peger frem imod. Krucifikset: En mand som bliver henrettet på bestialsk vis. Det billede har vi jo hængende, fordi vi ved, at samtidig med at Jesu død langfredag var frygtelig, så gjorde dagen også godt. Langfredag var også ”Good Friday”, som englænderne kalder dagen. Det

underlige er så, at man sidder med fornemmelsen af, at også de, som slog Jesus ihjel, at de også bildte sig ind, at de gjorde noget godt. At de gjorde det rigtige. Ligesom vinbønderne i lignelsen tænkte, at det nok var bedst at slå sønnen ihjel. Og hvad var det egentlig helt præcist ved Jesus, som gjorde ham så enormt provokerende for samfundets ledere, at de forfulgte ham og bekæmpede ham, og til sidst valgte – som et helt bevidst og velgennemtænkt valg – at få ham henrettet? Hvad gjorde, at de blev enige om, at det var nok bedst for alle at få skaffet ham af vejen. Og hvad er det, som gør, at vi op igen hele kirkens historie og også i dag hører, hvordan vingårdsejerens udsendte fortsat rundt omkring på jorden bliver pryglet, dræbt og stenet? Altså kristne, som bliver forfulgt, fordi de forkynder eller bekender kristennavnet?

Jeg vil prøve i dag ud fra dagens to lignelser at fremdrage tre sider ved det, som Jesus kommer til os med, som måske er mere provokerende og forargeligt, end vi sådan ved første øjekast lægger mærke til eller tænker over. Det første, der forarger, er nåden. Det andet, der forarger, er dommen. Det tredje, der forarger, er selve korset, Jesu død.

Det første, der forarger, er *nåden*. At Gud er villig til at sætte *så* meget til side for at redde os, det kan på en mærkelig måde faktisk godt forarge. Vi må ikke tage fejl af pointen i den første korte lignelse, som Jesus fortælle om de to sønner, der bliver bedt om at hjælpe deres far i vingården. Den virker jo

umiddelbart som en beskrivelse af en tilforladelig hverdagsituation og et ikke ukendt scenarie i et spil mellem forældre og børn. Men sætter vi os ind i datidens patriarkalske samfund – et samfund som var bygget op omkring familiens ære og omkring faderen, som den øverste myndighed, ja, så kommer historien pludselig til at få en helt anderledes alvorlig, smertefuld og faktisk oprørende tone. For det, som *begge sønner gør*, er helt og aldeles skandaløst! At sige nej til sin fars befaling, det var på den tid en ærekrænkelse langt værre end, hvis en stor dreng i dag slår sin far i ansigtet. For et nej til sin far var simpelthen et angreb på hele samfundets opbygning. Og derfor var en far faktisk *pligtig* til at slå hårdt ned på en sådan samfundsomstyrtende virksomhed. Det, som er det dybt overraskende i historien, er, at faderen *ikke* slår hånden af sin søn. Men stik imod alle konventioner *giver ham lov til* at arbejde i vingården. Og dermed viser Jesus os noget om, hvor stor Guds nåde er. Den er ikke bare glædeligt stor, den er ikke bare fantastisk stor. Guds nåde er forargeligt stor! Guds nåde er så stor, at det skaber vrede. Samme vrede, som vi måske kan opleve, hvis vi læser om en hårdkogt forbryder, som slipper med en alt for lille straf. Det strider imod vores retsfølelse. Det forarger. På samme måde gør Guds nåde. Det gjorde det dengang på Jesus tid, og det kan den gøre i dag.

Det næste, der forarger, er *dommen*. Jesus kan egentlig ikke beskyldes for at være fordømmende. Nej, han gør noget, der er pædagogisk langt mere virksomhedsfuldt: han lader

Redaktion

Sognepræst og provst
Margrethe Dahlerup Koch
Fjord Alle 13
6950 Ringkøbing
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

folk dømme sig selv. Han stiller efter hver lignelse et spørgsmål. Efter første lignelsen, stiller han spørgsmålet: Hvem af de to sønner gjorde deres fars vilje – ham, der sagde nej og fortrød, eller ham, der sagde ja, men ikke gjorde det? Og de svarer: den første. Nemlig – for der er én ting, som er værre end ulydighed. Der er en ting, som er endnu værre end selv den værste forbrydelse. Og det er *selvretfærdigheden*. At jeg bilder mig ind, at jeg er bedre end alle andre. Dermed sætter Jesus fingeren på de skriftkloges og ypperstepræsternes fromhed og godhed. Og sådan tænker vi måske også somme tider i dag. Ham, der siger ”ja”, men ikke gør det, er den værste, svarer *vi* Jesus ... og har dermed dømt os selv. For er det ikke ofte sandheden om os? Og efter næste lignelse spørger Jesus igen: Hvordan skal vingårdsejeren behandle disse arbejdere, som har slået hans søn ihjel, den søn, som var sendt for at redde dem? Og de svarer: Et ondt endeligt vil han give de onde. Men dermed kommer de igen til at dømme sig selv. Og folk bliver forargede, og nu vil de have ham anholdt. Og vi bliver stadigvæk i dag forargede, når Jesus afslører vores selvretfærdighed og vort hykleri.

Det tredje, der forarger, er *korset*: Jesus kommer ind på det til sidst i sin tale om ”hovedhjørnестenen”. Hovedhjørnестenen er grundstenen i bygningen – den sten, som bærer bygningen. Jesus taler om sig selv som en ”vraget” sten, en forkastet sten. Ligesom vinarbejderne forkastede vingårdsejerens søn og slog ham ihjel, sådan forkastede menneskeheden Guds udsending,

Guds søn – og korsfæstede ham. Og nu siger Jesus: Dette tilsyneladende mislykkede forsøg fra vingårdsejerens side på at nå frem til vinbønderne med sit budskab, dette bliver hovedhjørnестenen og fundament. Dette tilsyneladende helt mislykkede forsøg fra Guds side på at komme igennem til os gennem Jesus – man afviste ham og korsfæstede ham – dette bliver nu vendt på hovedet, så *det* bliver det altafgørende element og bærende fundament. Så det bliver *det*, som kan bære os. Den vragede sten – den sten, som bygmestrene ikke kunne bruge, fordi den var revnet hele vejen igennem – den gør Gud til sin bærende hovedhjørnестenen.

Korset – som er en forargelse – det *vender* Gud til sejr. Ja, så meget på hovedet vender Gud tingene, at de vanvittige vingårdsarbejderes tåbelige idé om, at de måske kunne komme til at arve den dræbte søn, minsandten alligevel faktisk på en måde *kommer* til at gå i opfyldelse. For det er jo faktisk det, som vi er blevet stillet i udsigt. At vi ved Jesu død er blevet Guds arvinger. ”Arvinger til evigt liv” (Tit 3,5-7). Vi er blevet vingårdsejerens søns arvinger.

Daniel D. Kristiansen

Hvide Sande - Haurvig Kirke

Salmer:

332, 347, 297, 211, 361